

REŠERŠE TVORBY PROGRAMU

Průběžné hodnocení Programu ALFA
Příloha 3

1 Úvodem

Při hodnocení Programu ALFA je zapotřebí připomenout si některé základní skutečnosti související s jeho vznikem a změnami v průběhu realizace. Ty se nepochybně projeví v jeho hodnocení a v návrzích na další přípravu programů TA ČR.

Konkrétně se stručně zmíníme o těchto skutečnostech:

- **Za jakých okolností, kdy a jak vznikl Program ALFA**
- **Jaký byl záměr, cíl Programu ALFA, jeho motivační účinek a základní parametry**
- **K jakým změnám došlo v průběhu realizace programu, jaký byl jejich charakter a účinek**
- **Jaké je zasazení a postavení Programu ALFA v systému podpory VaVaI v ČR**
- **Jaké existují základní komentáře a připomínky k programu**

Za jakých okolností, kdy a jak vznikl Program ALFA

Vznik Programu ALFA bezprostředně navazuje na zřízení a zahájení činnosti Technologické agentury ČR (TA ČR). Dne 30. 10. 2009 vydalo předsednictvo TA ČR prohlášení k zahájení činnosti, ve kterém byly definovány základní priority, jimiž se bude jeho činnost řídit. Jako hlavní úkol TA ČR byla stanovena příprava a realizace programů na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a vytvoření administračního a informačního systému pro žadatele o podporu projektů.

Přípravné práce na Programu ALFA byly zahájeny okamžitě po zahájení činnosti TA ČR a navázaly na některé předchozí aktivity iniciované RVVI před vznikem TA ČR. Již dne 10. 11. 2009 byla na jednání předsednictva TA ČR projednána první verze návrhu Programu ALFA, která byla rozeslána do meziresortního připomínkového řízení. K programu se pak rozvinula bohatá a věcná diskuse, byla vznesena celá řada podnětných návrhů a připomínek. Následně předsednictvo uložilo pracovní skupině vedené doktorem Michalem Pazourem urychleně zapracovat připomínky do textu Programu ALFA (do 1. 12. 2009). V dalším kroku byl návrh Programu ALFA poslán na projednání na Radě RVVI, kde byla konstatována jeho dobrá kvalita. Po meziresortním připomínkovém řízení, které bylo velmi intenzivní, byl návrh Programu ALFA předložen ke schválení vládě ČR. Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ALFA, byl tak dne 8. února 2010 schválen usnesením vlády č. 121.

Souběžně byly TA ČR zpracovány potřebné prováděcí dokumenty a další materiály nutné pro vyhlášení Programu ALFA. Např. Pravidla a kritéria pro hodnocení projektů, jmenování Oborové komise pro Program ALFA, příprava databáze hodnotitelů a další. V té době měla také Kancelář TA ČR omezený počet zaměstnanců (1. 10. 2013 celkem 13 osob) a omezené finanční prostředky.

Časově první veřejnou soutěž Programu ALFA vyhlásila TA ČR dne 24. 3. 2010. Konec soutěžní lhůty pro podání projektových žádostí byl stanoven na 24. 5. 2010 a zákonná hodnotící lhůta začala dne 25. 5. 2010. Konečný seznam projektů úspěšných v první veřejné soutěži Programu ALFA byl zveřejněn koncem roku 2010 a s realizací, včetně financování projektů se začalo od ledna 2011.

Jaký byl záměr, cíl Programu ALFA, jeho motivační účinek a základní parametry

Záměrem bylo vytvořit program na podporu projektů aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Výsledky projektů mají najít uplatnění v nových produktech, výrobních postupech a službách. Zvláštní důraz byl kladen na posílení spolupráce výzkumných organizací a podniků ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích a na následnou realizaci výzkumných výsledků v praxi. Hlavní přínos byl očekáván ve zvýšení efektivity výzkumu a vývoje a urychlení transferu výsledků do aplikační sféry.

Z tohoto záměru vycházel i **cíl programu**, který spočíval v dosažení výrazného zvýšení množství a kvality nových poznatků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v oblasti progresivních technologií, materiálů a systémů, energetických zdrojů, ochrany a tvorby životního prostředí a udržitelného rozvoje dopravy, které budou aplikovatelné v podobě inovací. Tyto poznatky povedou následně k posílení výkonnosti ekonomických subjektů, růstu konkurenceschopnosti hospodářství a společnosti České republiky a zvýšení kvality života jejích obyvatel prostřednictvím rozvoje progresivních technologií, materiálů a systémů, zvyšování kvality životního prostředí a udržitelného rozvoje dopravy.

Program ALFA byl rozdělen do 3 podprogramů:

1. Progresivní technologie, materiály a systémy
2. Energetické zdroje a ochrana a tvorba životního prostředí
3. Udržitelný rozvoj dopravy

Z obsahového zaměření Programu ALFA je zcela zřejmé, že se na jeho přípravě a zejména na specifikaci jednotlivých podprogramů podílela příslušná ministerstva, tzn. Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo životního prostředí.

Doba trvání programu byla stanovena na 6 let, od roku 2011 do roku 2016. Celkové výdaje na program byly na období trvání programu rozvrženy v souladu s předpokládaným postupným vyhlásováním veřejných soutěží a ve vazbě na očekávanou průměrnou délku projektů. Jsou uvedeny níže v tabulce:

Tabulka 1 Celkové výdaje v programu ALFA [mil. Kč]

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
Celkové výdaje	1 257	2 371	2 540	2 230	1 850	1 380	11 628
Výdaje státního rozpočtu	817	1 541	1 650	1 450	1 200	900	7 558
Neveřejné zdroje	440	830	890	780	650	480	4 070
Průměrná míra podpory	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %

Podpora byla poskytována formou dotace na **uznané náklady** právníkem nebo fyzickým osobám. Intenzita podpory byla stanovena jako procento uznaných nákladů projektu, byla vypočtena pro každý programový projekt i pro každého příjemce a dalšího účastníka samostatně podle Rámce. Bez ohledu

na typ příjemce je maximální intenzita podpory na jeden projekt 80 % celkových uznaných nákladů. Pro jednotlivé kategorie příjemců a dalších účastníků jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 2:

Příjemce / další účastník	Aplikovaný výzkum		Experimentální vývoj	
	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací
Malé podniky	70 %	80 %	45 %	60 %
Střední podniky	60 %	75 %	35 %	50 %
Velké podniky	50 %	65 %	25 %	40 %
Výzkumné organizace	100 %	100 %	100 %	100 %

Podpora byla poskytována na uznané náklady projektu vymezené tehdejšími platnými zákony a předpisy. Jednalo se především o tyto právní dokumenty:

- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů;
- Rámcová smlouva pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací – Úřední věstník Evropské unie C 323, 30. 12. 2006;

A v souladu s těmito právními dokumenty byly za uznané náklady projektů pokládány:

- a) osobní náklady nebo výdaje (výzkumných pracovníků, technických pracovníků a ostatního podpůrného personálu) v rozsahu nezbytném pro účely řešení projektu;
- b) náklady nebo výdaje na pořízení hmotného majetku v rozsahu a na období, kdy je využíván pro výzkumný projekt; pokud není hmotný majetek využíván pro projekt po celou dobu jeho životnosti, jsou za uznané náklady považovány pouze náklady na odpisy odpovídající délce trvání projektu vypočtené pomocí zavedených účetních postupů; při pořízení hmotného majetku musí příjemce postupovat v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- c) náklady nebo výdaje na pořízení nehmotného majetku nezbytného pro řešení projektu (technické poznatky, patenty, software); při pořízení nehmotného majetku musí příjemce postupovat v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- d) další provozní náklady nebo výdaje vzniklé v přímé souvislosti s řešením projektu (např. materiál, drobný hmotný majetek);
- e) doplňkové náklady nebo výdaje vzniklé v přímé souvislosti s řešením projektu (např. režijní náklady, administrativní náklady);
- f) pro malé a střední podniky a pro výzkumné organizace náklady nebo výdaje na získání a uznání práv k průmyslovému vlastnictví, které je výsledkem projektu.

V Programu ALFA bylo rozhodnuto, že budou podporovány pouze takové projekty, které odůvodněně předpokládají **dosažení alespoň jednoho z následujících druhů výsledků** (dle Rejstříku informací o výsledcích):

- patent,
- poloprovoz, ověřená technologie,
- výsledky s právní ochranou – užitný vzor, průmyslový vzor,
- technicky realizované výsledky – prototyp, funkční vzorek,
- certifikované metodiky a postupy a mapy s odborným obsahem,
- software.

Předpokladem pro poskytnutí podpory je účast a úspěch ve veřejné soutěži na výběr projektů do Programu ALFA. **U každého návrhu projektu bylo hodnoceno** dodržení soutěžní lhůty stanovené vyhlášením veřejné soutěže, formálních podmínek pro podání návrhu projektu, daných vyhlášením veřejné soutěže a prokázání způsobilosti příjemce a dalších účastníků. Každý návrh projektu byl hodnocen nejméně dvěma odbornými posudky nezávislých oponentů.

Při hodnocení návrhů projektů byl zvýšený důraz kladen především na kapacity výzkumného týmu, jeho prokazatelnou kvalitu, očekávané přínosy projektu z hlediska cílů programu, existenci významných tržních příležitostí a schopnost realizovat výsledky výzkumu a vývoje v praxi, účinnou spolupráci mezi podniky a výzkumnými organizacemi a velikost motivačního efektu podpory.

Ze zkušeností z předcházejících dotačních programů na podporu aplikovaných výzkumů z veřejných prostředků byly stanoveny **očekávané parametry Programu ALFA**. S ohledem k celkovému rozpočtu programu a průměrné výši podpory na jeden projekt 10 mil. Kč, se očekávalo 750 podpořených projektů, přičemž s ohledem na výraznou bonifikaci spolupráce v programu se očekávalo u 490 projektů (tj. 65 %) řešení ve spolupráci podniků s výzkumnými organizacemi.

Program ALFA předpokládal zapojení 1 500 subjektů do řešení podpořených projektů, tedy v průměru 2 subjekty na jeden projekt. Očekávaná struktura byla:

Tabulka 3: Očekávaná struktura subjektů zapojených do programu ALFA

Rok	Počet	Podíl
Celkem	1 500	100 %
Malé podniky a střední podniky	525	35 %
Velké podniky	300	20 %
Výzkumné organizace	675	45 %

Motivačním účinkem Programu ALFA bylo zvýšení, zefektivnění a zkvalitnění činností v oblasti aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a dále zvýšení kvalitní spolupráce mezi průmyslovými podniky (zejm. malými a středními) a výzkumnými organizacemi. Záměrem programu bylo změnit motivační mechanismy podniků a výzkumných organizací tak, aby tyto zvýšily úsilí při

získávání nových poznatků, jejich využívání a zavádění v nových výrobcích, službách a procesech výroby. Zhodnocení motivačního účinku bylo součástí protokolu o hodnocení návrhu projektů.

Dosažení cílů programu je hodnoceno na základě souboru indikátorů, určených pro monitorování průběhu plnění programu a hodnocení jeho celkové výkonnosti a úspěšnosti.

Výběr a nastavení indikátorů rovněž respektuje požadavek zajištění a sledování motivačního účinku podpory. Indikátory jsou řazeny do čtyř kategorií dle své povahy, a to indikátory realizace programu, indikátory výsledků programu, indikátory splnění cílů programu a indikátory motivačního účinku.

Tabulka 4: Výběr a nastavení indikátorů

P. číslo	Indikátor	Počet
Indikátory realizace programu		
1	Minimální počet celkem vybraných (podpořených) projektů	750
2	Minimální počet projektů řešených ve spolupráci podniků a výzkumných organizací	490
3	Minimální počet úspěšně ukončených projektů celkem	600
Úspěšně bude dokončeno minimálně 80 % projektů		
Indikátory výsledků programu		
4	Minimální počet podaných patentů, užitných vzorů a průmyslových vzorů	300
5	Minimální počet zavedených poloprovozů a ověřených technologií	300
6	Minimální počet prototypů, funkčních vzorků a software	100
7	Minimální počet certifikovaných metodik	50
Minimální počet aplikovaných výsledků programu		750
Indikátory splnění cílů programu		
8	Minimálně bude dosaženo 75 % stanovených cílů programu	
Indikátory motivačního účinku programu		
9	Minimální podíl neveřejných zdrojů na celkových výdajích programu	30 %

K jakým změnám došlo v průběhu realizace programu, jaký byl jejich charakter a účinek

K první a zásadní změně Programu ALFA došlo v roce 2013, konkrétně v polovině roku bylo rozhodnuto o úpravě programu. V červnu 2013 předsednictvo TA ČR projednalo návrh změn na úpravu Programu ALFA a poslalo tento dokument do meziresortního připomínkového řízení. Následně byly připomínky zapracovány a již **dne 28. srpna 2013 byla změna Programu ALFA schválena usnesením vlády České republiky č. 669.**

Dále v textu uvádíme přehled hlavních změn platných doposud v Programu ALFA, které jsou odlišné od původně schváleného programu.

1. **Prodloužení doby trvání programu** do roku 2019, tj. na 9 let a jeho rozšíření o čtvrtou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích. Následně po schválení změn v programu byla vyhlášena 1. listopadu 2013 čtvrtá veřejná soutěž Programu ALFA.
2. **Navýšení rozpočtu programu v souladu s návrhem výdajů státního příspěvku na výzkum**, experimentální vývoj a inovace. Byl navýšen rozpočet programu na rok 2014 s výhledem na léta 2015 a 2016, a indikativním výpočtem pro roky 2017–2018. V letech 2018–2019 je počítáno převážně jen s aktivitami evaluace, monitorování, posuzování a zajištění výsledků průmyslově právní ochranou. Viz níže upravená tabulka výdajů na program:

Tabulka 5: Rozpočet Programu ALFA

Rok	Výdaje státního rozpočtu	Neveřejné zdroje	Celkové výdaje
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
2011*	780,102	420,055	1 200,157
2012*	1 507,465	811,712	2 319,177
2013	1 773,523	954,974	2 728,497
2014	1 874,545	1 009,370	2 883,915
2015	1 432,511	771,352	2 203,863
2016	1 483,192	798,642	2 281,834
2017	438,000	235,846	673,846
2018	50,000	26,923	76,923
2019	0,000	0,000	0,000
Celkem	9 339,338	5 028,874	14 368,212

Hodnoty dle schváleného státního rozpočtu

3. S navýšením rozpočtu musely být **změněny parametry programu a rovněž musela být upravena kritéria splnění cílů programu.**

Program za změněné situace předpokládá 900 podpořených projektů, přičemž s ohledem na výraznou bonifikaci spolupráce v programu se očekává u 720 projektů (tj. 80 %) řešení ve spolupráci podniků s výzkumnými organizacemi. Hodnota předpokládaného podílu projektů řešených ve spolupráci byla zvýšena z původních 65 % na 80 % na základě vyhodnocení

průběžně dosahovaného podílu u doposud podpořených projektů v 1. až 3. veřejné soutěži Programu ALFA.

Program ve změněné podobě předpokládá zapojení 1900 subjektů do řešení podpořených projektů v následující struktuře.

Tabulka 6: Předpoklad subjektů zapojených do podpořených projektů

Rok	Počet	Podíl
Celkem	1 900	100 %
Malé podniky a střední podniky	665	35 %
Velké podniky	380	20 %
Výzkumné organizace	855	45 %

Tabulka 7: Upravená kritéria splnění cílů programu:

P. číslo	Indikátor	Počet
Indikátory realizace programu		
1	Minimální počet celkem vybraných (podpořených) projektů	900
2	Minimální počet projektů řešených ve spolupráci podniků a výzkumných organizací	720
3	Minimální počet úspěšně ukončených projektů celkem	720
Úspěšně bude dokončeno minimálně 80 % projektů		
Indikátory výsledků programu		
4	Minimální počet patentů, užitných vzorů a průmyslových vzorů	400
5	Minimální počet zavedených poloprovozů a ověřených technologií	300
6	Minimální počet prototypů, funkčních vzorků a software	150
7	Minimální počet certifikovaných metodik	50
Minimální počet aplikovaných výsledků programu		900
Indikátory splnění cílů programu		
8	Minimálně bude dosaženo 75 % stanovených cílů programu	
Indikátory motivačního účinku programu		
9	Minimální podíl neveřejných zdrojů na celkových výdajích programu	30 %

4. **Došlo ke zpracování Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací formou promítnutí do jednotlivých podprogramů tak, aby jejich zaměření reflektovalo příslušné oblasti a podoblasti priorit.**

Do podprogramu 1 „Progresivní technologie, materiály a systémy“ byly včleněny tyto priority:

- Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech
- Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů
- Zdravá populace

Do podprogramu 2 „Energetické zdroje a ochrana a tvorba životního prostředí“ byly včleněny tyto priority:

- Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů
- Prostředí pro kvalitní život

Podprogram 3 „Udržitelný rozvoj dopravy“

Podprogram zajišťuje vazby mezi konkrétními prioritními oblastmi, konkrétně vazbu „Udržitelný rozvoj dopravy a dopravních systémů“:

5. **Změna se uskutečnila v chápání a sjednocení terminologie ohledně způsobilých a uznaných nákladů tak, aby byla v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**

Podpora bude nadále poskytována na uznané náklady projektu, tj. na ty způsobilé náklady, které poskytovatel schválí a které jsou zdůvodněné. Uchazeč může jako způsobilé náklady navrhnout náklady vymezené v souladu se zákonem a Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem – Úřední věstník Evropské unie L 187, 26. června 2014, zejm. čl. 25, 28 a 29;

Jaké je zasazení a postavení Programu ALFA v systému podpory VaVaI v ČR

Program ALFA, jak již bylo zmíněno, se zaměřuje na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje zejména v oblasti progresivních technologií, materiálů a systémů, energetických zdrojů a ochrany a tvorby životního prostředí a dále v oblasti udržitelného rozvoje dopravy. Získané poznatky, aplikované v podobě inovací, povedou k posílení výkonnosti ekonomických subjektů, růstu konkurenceschopnosti hospodářství a společnosti České republiky. Program dále usiluje o zvýšení intenzity a účinnosti spolupráce ve výzkumu a vývoji mezi jednotlivými subjekty, zvláště pak mezi podniky a výzkumnými organizacemi, což přispěje jednak k posilování center excelence, ale zároveň i k intenzivnímu transferu znalostí do ekonomicky méně rozvinutých

regionů a tedy i ke zmírňování regionálních disparit. V tomto směru má Program ALFA v systému národní podpory nezastupitelné místo svým zaměřením a rozsahem.

Výsledky rozhovorů s řešiteli projektů Programu ALFA potvrzují jeho nezastupitelné místo a zaměření, uvádějí, že by bez podpory programu své výzkumné záměry vůbec nerealizovali nebo případně jenom v omezeném rozsahu a ve výrazně delším časovém úseku. Jejich zkušenosti s jinými, obdobnými dotačními programy jim dále umožňují vyjádřit hodnocení, že nesporným přínosem tohoto programu byla aplikace výsledků výzkumu do praxe.

Analýza probíhajících programů na podporu výzkumu, vývoje a inovací naznačuje, že Program ALFA vhodně doplňuje a rozšiřují kromě vlastních programů TA ČR též dotační programy od resortních ministerstev. Jedná se zejména o program TRIO administrovaný MPO, ale i další dotační programy, jejichž stručný přehled uvádíme v následujícím textu:

Tabulka 8: Program TRIO

Název programu	Poskyt.	Zahájení	Ukončení	Finance (v tis. Kč)
TRIO	MPO	2016	2022	6 086 000

Detail: Program je zaměřen na rozvoj potenciálu České republiky v oblasti klíčových technologií (KETs) jako jsou fotonika, mikroelektronika a nanoelektronika, nanotechnologie, průmyslové biotechnologie, pokročilé materiály a pokročilé výrobní technologie. Jde o technologie náročné na znalosti a kvalifikovanou pracovní sílu, vyžadující zásadní podíl výzkumných aktivit a s rychlými inovačními cykly. KETs jsou uplatnitelné v nových produktech a službách s vysokou přidanou hodnotou a budou přispívat k hospodářskému růstu a zvyšování konkurenceschopnosti České republiky a Evropské unie. K cílům Programu patří rovněž posílení účinné spolupráce ve výzkumu a vývoji mezi podniky a výzkumnými organizacemi, jejíž nízká intenzita patří mezi hlavní slabiny národního výzkumného systému.

Tabulka 9: Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství

Název programu	Poskyt.	Zahájení	Ukončení	Finance (v tis. Kč)
Program aplikovaného výzkumu Ministerstva zemědělství na období 2017–2025, ZEMĚ	MZE	2017	2025	3 556 709

Detail: Cíle programu mají přímou vazbu na cíle výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaVaI“) prioritních oblastí „Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“, zejména Prioritní oblast 1. „Konkurenceschopná ekonomika založená na znalostech“ a Prioritní oblast 3. „Prostředí pro kvalitní život“. Některé cíle Programu mohou mít vazbu i na Prioritní oblast 2. „Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů“, kde se jedná např. o obnovitelné zdroje energie nebo snižování energetické náročnosti hospodářství. Specifické cíle programu jsou definovány třemi klíčovými oblastmi a devíti výzkumnými směry podle Koncepce výzkumu, vývoje a inovací MZE na léta 2016 až 2022.

Tabulka 10: Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu

Název programu	Poskyt.	Zahájení	Ukončení	Finance (v tis. Kč)
Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu na léta 2015–2022	MZ	2015	2022	6 500 000

Detail: Základním a hlavním cílem Programu je zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně zdravotnického výzkumu a využití jeho výsledků pro zlepšení zdraví české populace a pro zabezpečení aktuálních potřeb zdravotnictví v České republice. Program má tři hlavní oblasti: Vznik a rozvoj chorob; Nové diagnostické a terapeutické metody a Epidemiologie a prevence nejzávažnějších chorob, které se dále dělí na 21 podoblastí a 43 dílčích cílů.

Tabulka 11: Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity

Název programu	Poskyt.	Zahájení	Ukončení	Finance (v tis. Kč)
Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016–2022 (NAKI II)	MK	2016	2022	2 856 681

Detail: Hlavním cílem navrhovaného Programu je přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace. Hlavní cíl Programu je naplňován prostřednictvím výsledkově orientovaných dílčích cílů ve vazbě na globální cíle, jim podřazené specifické cíle a vymezení aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity v Konceptu.

Tabulka 12: Program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel

Název programu	Poskyt.	Zahájení	Ukončení	Finance (v tis. Kč)
Výzkumný program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel	MŠMT	2008	2019	28 861

Detail: Program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel je zvláštní, doplňkový program k Rámcovému programu a je určen na podporu výzkumu a pilotních projektů v odvětvích spjatých s průmyslem uhlí a oceli. Výzkum a technický vývoj podporuje cíle Společenství v oblasti energetiky s ohledem na dodávky uhlí ze Společenství a jeho konkurenceschopnou přeměnu a využití šetrné k životnímu prostředí. Společenství musí převzít vedoucí úlohu při řešení úkolů v oblasti moderních technik, bezpečnosti těžby a ochrany životního prostředí na celosvětové úrovni tak, že bude předávat know-how potřebné pro další technologický pokrok, lepší pracovní podmínky (zdraví a bezpečnost) a lepší ochranu životního prostředí. Vzhledem k obecnému cíli zvýšit konkurenceschopnost a přispívat udržitelnému rozvoji je hlavní důraz výzkumu a technologického rozvoje v oblasti zpracování oceli kladen na nové nebo vylepšené technologie zaručující ekonomickou, čistou a bezpečnou výrobu oceli a výrobků z oceli charakterizované stabilním růstem výkonnosti, vhodností použití, uspokojováním potřeb zákazníka, delší životností, snadnou obnovitelností a recyklací.

Kromě toho jsou v podpoře aplikovaného výzkumu nesporně důležité Operační programy:

- **MPO: Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
- **MŠMT: Operační program výzkum, vývoj, vzdělávání**
- **HM Praha: Operační program Praha – pól růstu ČR**

Z programů administrovaných Technologickou agenturou má k Programu ALFA nejbližší jeho do jisté míry navazující Program EPSILON, který je zacílen na oblasti konkurenceschopné ekonomiky založené na znalostech, udržitelné energetiky a materiálové zdroje a také na prostředí pro kvalitní život. Délka tohoto programu je stanovena na 11 let v období 2015 až 2025.

Částečný průnik v zacílení projektů lze najít také v mezinárodních projektech podpořených v některé z ERA – NET COFUNDových výzev v rámci Horizontu 2020.

Jaké existují základní komentáře a připomínky k Programu ALFA

Technologická agentura vypracovala v průběhu realizace Programu ALFA několik dílčích analýz. Ty se zaměřovaly především na vyhodnocení jednotlivých veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích. Návrhy projektů byly analyzovány dle jejich cílů, velikosti nákladů a schválené výše účelové podpory, délky trvání, zaměření, předpokládaným výsledkům, či dle složení řešitelského týmu na úrovni zapojených subjektů. Podobným způsobem je vypracován celkové statistické hodnocení všech veřejných soutěží Programu ALFA (název analýzy: Program ALFA – STRUČNÝ SOUHRN STATISTICKÉHO ZHODNOCENÍ VEŘEJNÝCH SOUTĚŽÍ)

Další zpracované analýzy byly zaměřeny na proces výběru projektů k podpoře v jednotlivých VS. Hodnoceny byly především oponentní posudky a bodová hodnocení oponentů, odborných hodnotících grémií a předsednictva Technologické agentury ČR.

Program ALFA byl hodnocen i externě, konkrétně se stal součástí kontroly a hodnocení NKÚ (materiál: – Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky, srpen 2015 – únor 2016). Kontrolní činnost NKÚ byla zaměřena na období počátku činnosti Technologické agentury a Programu ALFA. TA ČR byla vytýkána nedostatečně transparentní výběrová řízení, u některých smluv nebyla dodržena zákonná lhůta pro uzavření smlouvy o využití výsledků. Tyto technické nedostatky byly již odstraněny. Přitom nezpůsobily podle zjištění NKÚ žádnou materiální ani hmotnou škodu. Ve zjištění NKÚ nebylo konstatováno žádné porušení zákonů, rozpočtových pravidel ani neefektivní vynakládání státních prostředků Technologickou agenturou ČR.

Projekty podpořené/podané v Programu ALFA se také staly vstupem pro další šířeji zaměřené analýzy, ať už se jednalo o identifikaci tzv. KETs¹ ve spolupráci s Technologickým centrem Akademie věd nebo

¹ Key Enabling Technologies - klíčové umožňující technologie, které se uplatňují v nových produktech náročných na znalosti a s vysokou přidanou hodnotou a jsou „základem“ pro zajištění ekonomického růstu, vytváření nových pracovních míst a přispívají k posílení hospodářství.

T A

Program **Alfa**

Č R

o analýzu podpory výzkumných a rozvojových aktivit firem, který vyústila ve zpracování Metodiky hodnocení podpory R&D z hlediska konkurenceschopnosti podpořených subjektů (Čadil a kol.).